מדינת ישראל
בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1357012/4

בבית הדין הרבני האזורי ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב יצחק אושינסקי – אב"ד

המבקש: **פלוני** (ע"י ב"כ עו"ד יוסי נקר)
נגד
המשיבה: **פלונית** (ע"י ב"כ טו"ר אלחנן רבינסקי)

הנדון: היתר השבת הילדים למגורים הראשונים לאחר הפירוד, מניעת מגורי הילדים באזור בו הם מוסתים כנגד מי מההורים, ודחייה על הסף טענה לפגיעה מינית של האב בילדים

החלטה

בפנינו תביעת גירושין כרוכה של התובעת.

נזכיר האמור בהחלטת בית הדין מיום י"ד בסיון תשפ"ב (13.6.22):

> בית הדין מבהיר כי הדיון הקבוע לצדדים לתאריך ה' בתמוז תשפ"ב (4.7.22) **יתקיים בפני דיין יחיד הח"מ, ככל ולא תתקבל התנגדות מי מהצדדים לכך בתוך 7 ימים.**

זו מהות הדיון הקבוע להיום, לאור אי הבעת התנגדות ע"י מי מהצדדים חרף ההזדמנות שניתנה להם לכך, שזו בעצם הסכמה לדיין יחיד, וזו אף מהות החלטה זו שניתנת בדיין יחיד.
נעיר כי למרות שהתקיים דיון מעמיק והודע לצדדים שוב ושוב כי לאור דיון זה יינתנו החלטות לגוף התביעות (ולמרות שידעו והזכירו שוב ושוב את החלטת בית הדין הגדול מיום כ"ח באייר תשפ"ב (29.5.22), לעיכוב ביצוע החלטת בית הדין האזורי למעבר האם חזרה לב', עד לדיון זה, שם נרשם שאז יוכל בית הדין לתת החלטה בהנ"ל), אף אחד מהצדדים לא הלין על הרכב חסר ואף אחד מהם לא ביקש לקיים דיון בכך בהרכב מלא. בנוסף, אף החלטה זו שתירשם לבסוף, הינה זמנית במהותה, שרשאי לתתה אף דיין יחיד.

ונזכיר בתחילה האמור בהחלטת בית הדין מיום י"ג באדר ב' תשפ"ב (16.3.22) באשר לפסיקת מזונות זמניים:

> בפנינו בקשת האם לפסיקת מזונות זמניים עבור ארבעת הילדים.
>
> התקבלה תגובת האב לבקשה, ממנה עולה כי הוא מתנגד עתה לתשלום מזונות ילדיו, תוך שמבקש שתינתן לו אורכה להגשת תגובתו לבקשה עד אשר בית הדין ייתן את הכרעתו בבקשה שהגיש, להשבת הקטינים למגורים בעיר ב'.
>
> בקשתו של האב הועברה לתגובת האם. האם בתגובתה מתנגדת לבקשת האב ומבקשת פסיקת מזונות הילדים ללא דחיה.
>
> לאחר עיון בכלל הבקשות, התגובות ונספחיהן, ולאחר הפעלת שיקול הדעת, בית הדין מחליט כדלהלן:

א. לאור העובדה שהאם הרחיקה את הילדים מהאב באופן חד צדדי (התגוררו בעיר ב׳), ואף עקרה אותם ממוסדות החינוך, ועברה לגור עם הילדים בט׳, יש מקום לקשור בין ההכרעה לעניין מקום מגורי הקטינים לבין חבות האב במלא מזונותיהם.

ב. לבקשת האב להשבת הקטינים לעיר ב׳ תינתן החלטה נפרדת. וראו האמור להלן.

ג. יוער, כי חרף בקשת האב לקבלת אורכה בטרם יגיש את תגובתו, האב בבקשתו התייחס לבקשת האם לפסיקת מזונות הילדים לגופה והעלה אף טענות בעניין המזונות.

ד. לאור העובדה כי מעבר האם לעיר ט׳ מחייב את האב בהוצאות נסיעה מרובות, וכן כנראה מצמצם את יכולת העבודה השוטפת שלו; בית הדין מחייב את האב בשלב זה במזונות זמניים מופחתים בסך 700 ש״ח לחודש עבור כל אחד מילדיו.

ה. בנוסף האב ישלם מחצית הוצאות בריאות חריגות אשר אינן מכוסות על ידי קופת החולים, ומחצית הוצאות חינוך.

ו. מאחר והאם מתגוררת עם הקטינים בבית הוריה, האב פטור מתשלום דמי מדור והחזקתו, לעת עתה.

ז. האב יעביר את דמי המזונות לידי האם בראשית כל חודש ולא יאוחר מהיום החמישי לכל חודש.

ח. חבות האב לדמי מזונות הילדים תחול מראשית חודש אפריל – יום 01.03.22, שהוא מועד הגשת הבקשה לפסיקת מזונות.

ט. חיוב דמי מזונות הילדים שלעיל הינו חיוב למזונות זמניים. מזונות קבועים ייפסקו בעתיד.

י. באשר לבקשת האב בעניין מגורי הילדים, נוכח הצורך הדחוף למתן מענה מושכל באשר לכך בעת הקרובה (שהרי כל יום שעובר בו הילדים שוהים בעיר החדשה, מקשה על קבלת החלטה באשר למקום מגורים קבוע ועלול ליצור קושי אצל הקטינים); בית הדין מפנה את ההורים לד״ר יעקב סגל; פסיכולוג חינוכי, התפתחותי, ומטפל משפחתי מוסמך (רח׳ הארי 14 ירושלים, טלפון: 02-5634120, נייד: 050-6404035), לבחינת מעבר האם לט׳ באופן חד צדדי ובחינת מקום המגורים שייטיב עם הסדרי השהות והקשר שבין הילדים לשני ההורים. הצדדים יפנו אליו מיוזמתם לאלתר. עלות הטיפול תחול על שני הצדדים בשווה. שני ההורים מחויבים לשתף פעולה עם הפסיכולוג ולפנות אליו לאלתר (מבחינת בית הדין, הקשר של הפסיכולוג עם ההורים יכול שייעשה דרך הטלפון או באמצעות תוכנת זום, אך הפסיכולוג יחליט באשר לכך). מבוקש כי הפסיכולוג יבחן את המבוקש בהקדם, ומבוקשת חוות דעתו בתוך 14 יום.

יב. לאחר ההכרעה באשר למקום מגורי הילדים, בית הדין ישקול החלטתו באשר לדמי מזונות זמניים שאינם מופחתים.

יב. סעיפי י׳ וי״א להחלטה זו באים במקום הוראות ההחלטה מיום 15.3.22 ונוגעות לבחינת מקום המגורים ע״י העו״ס. בנוסף, בשל חוסר הוודאות איזו לשכה ברווחה תבחן את סוגית המשמורת והסדרי השהות (האם זו שבט׳ או זו בב׳, שהרי הבדיקה היא לפי אזור מגורי הקטינים),

בשלב זה לא יחל טיפול ברווחה; ולאחר מתן החלטה באשר לאזור מגורי הקטינים, בית הדין ישקול הפנייה חוזרת לרווחה לשם בדיקת הנ"ל ומתן תסקיר.

יג. המזכירות תואיל להעביר את ההחלטה לצדדים, לד"ר יעקב סגל ולגורמי הרווחה.

כן נזכיר האמור בהחלטת בית הדין מיום י"ז באייר תשפ"ב (18.5.22) באשר להעתקת הילדים ממקום מגוריהם בב':

לצערנו, לבית הדין נוצר הרושם כי האם מנסה בכל דרך אפשרית להרוויח זמן, תוך חשיבה מוטעה כי חלוף זמן 'יישחק לטובתה', יגרום לקיבוע המצב שאותו היא יזמה במעברה החפוז לט', שככל שיתארך, יוכל בדיעבד להצדיק את הפיכתו לקבוע.

לאור כל האמור ולאחר הפעלת שיקול הדעת, בית הדין מחליט לאמץ את חוות הדעת של ד"ר סגל, וליתן תוקף של פסק דין להמלצותיו.

לפיכך בית הדין פוסק כדלהלן:

א. הקטינים יחזרו לגור בב'.

ב. על האם להיערך לצורך כך באופן מידי ולהעתיק את מגוריה עם הקטינים לב' עד ליום כ"ה באייר תשפ"ב (26.5.22).

ג. הקטינים ישובו ללמוד במסגרות החינוכיות בהן למדו בטרם עזבו בחטף. אישורי מנהלות המסגרות לנכונות לחזרת הקטינים לכיתות בהן למדו, צורפו לחוות הדעת.

ד. הקטינים לא יגורו בסמיכות להורי האם, בשל חשש משמעותי מפני ניכור הורי.

ה. הקטינים יקבלו מענה רגשי שיתמקד בטלטלות שהם עברו.

ו. לצורך קביעת זהות הגורם המטפל, על הצדדים לפנות לד"ר סגל מיוזמתם, לאלתר ולהישמע להמלצותיו.

ז. הצדדים ידווחו על זהות הגורם המטפל שייבחרו, ועל תחילתו של הטיפול, בעוד שלושים יום.

ח. למותר לציין כי אי עמידה באחת מההוראות שלעיל עלול לגרור חיוב בהוצאות.

ט. לצדדים קבוע דיון ליום ה' בתמוז תשפ"ב (4.7.22). בדיון בית הדין יבחן שוב את ישומן של ההוראות שלעיל.

י. בית הדין לא ישוב לדון בשאלת חזרת האם לב'. משום כך, לא תתקבלנה כל בקשה לעיון מחדש או להשהיית פסק הדין, או למתן אורכה ליישום הוראותיו.

יא. בית הדין ישקול חיוב בהוצאות משפט משמעותיות אם תופר הוראה מההוראות שלעיל.

יב. לפנים משורת הדין, האם לא תחויב עתה בהוצאות משפט, אך בית הדין ישקול חיוב בהוצאות משפט משמעותיות בגין הטרחה נוספת לחינם, ככל שתוגש בקשה שתטריח לחינם את בית הדין.

מדינת ישראל
בתי הדין הרבניים

ברם, נתנה החלטת בית הדין הגדול מיום כ"ח באייר תשפ"ב (29.5.22), לעיכוב ביצוע החלטת בית הדין האזורי למעבר האם חזרה לב', עד לדיון זה, שאז יוכל בית הדין לתת החלטה בהנ"ל.

היום, התובעת מבקשת להתגרש, הבעל מבקש שלום בית.

הצדדים נשואים 9 שנים, פרודים 5 חודשים. להם 4 ילדים, בגילאי 3-7.

בית הדין החליט לשוחח בתחילה עם הבעל, כדי לבחון את כנות טענתו לשלום לאור הסכסוך העמוק שנצפה בתיק זה בין הצדדים. הבעל מגיב לשאלות בית הדין: הקשר היה טוב, ניהלתי את כל הבית, כולל קניות, בישולים וילדים, היה קשר אישי טוב, בתקופה האחרונה גילתה משהו שחשבה שהיה מעשה, אך זה היה רק סקרנות, בתוך חודש הלכה לבית דין פרטי בב', והחליטו שיש לי בעיה ואני צריך ללכת לפסיכיאטר. אשתי רצתה להרוס את הבית, אני בריא ולא חולה, עשיתי לימודים ותואר, התעקשה שאלך לפסיכיאטר וטיפול, ביום ששי וגשום היא לקחת אותי והתעקשה שירשם לי כדורים ושירשום עלי משהו, והוא רשם משהו כללי, והתעקשה לראות איך אני לוקח את הכדורים. ביום אחד לסגור עלי את הגולל, החליטו בבית הדין שאזרוק את הטלפון, עשיתי הכול, ובתום 24 שעות היא עזבה את הבית, והכינה את כל דרך לפני. לא רצתה באמת לעשות שלום בית, השקעתי את החיים בבית, צריך ייעוץ זוגי. החליטה שיש לי בעיה. אני רוצה שישלחו אותי ליעוץ, גם האישה לוקחת כדורים והיא בביטוח לאומי. אם לוקחים לה את הכדורים היא לא באיזון. בבית לא קיבלתי רגש ולא אהבה.

ומוסיף ומגיב: בתקופת הפירוד, היה קשר קר וטכני, האבא עשה בלגן, הלכתי לשני אנשים שיעשו הכול לשלום בית ודיברו עם האבא ועם ההורים ואיתה. הרב מ'. שלחתי אף אחים שלי. גם גיסי דיבר עם חמי כדי לסגור יפה ומכובד. אני צריך להילחם על הזכויות שלי. זה 4 ילדים ונזק לדורות. הבת רוצה שנחזור. הביאו אותנו למקום של מלחמות. גיסי רצה לסגור בצורה יפה, לגבי ילדים.

ומוסיף האב: חודש וחצי לקחו לי את הילדים לט' ולא ראיתי אותם, והמציאו עלי. סגל אמר שאני יכול לגדל אותם. אני לוקח את הילדים רחוק, אני השקעתי בילדים הכול. אני רוצה שהילדים יחזרו לב', הם שיקרו לילדים. לאחרונה אני רואה את הילדים פעם בשבועיים, אני נוסע להביא אותם מט', לוקח אותם לסוף שבוע. אני אף לא מסכים למוסדות של הילדים שם. לומדים שם גילאים שונים באותה כיתה. הם רואים שאין אבא. היא שולחת אלי רק לשם שחרור. אני רוצה שיחזרו למוסדות הקבועים שלהם. אבא שלה לוקח אחריות ושליטה על הילדים שלה. אם לא היה עו"ד בתמונה, הם לא היו נותנים את הילדים עד עתה.

האישה טוענת: בשנה הראשונה הבעל לא שמר על טהרת המשפחה ולא יכולתי לסרב לו, לאחר הריון הוא הפסיק. בשנה השלישית התחיל ללמוד סיעוד ולא רציתי שילמד סיעוד, שאלנו את הרב של הבעל והוא הסכים. הוא למד בצ' במקום של גברים, אך הוא למד מעורב בפועל והסתירו זאת ממני. גרנו בט' 7.5 שנים, והוא הסתיר ממני דברים. לפני שנה וחצי עברנו לב', וגרנו של שנה וחודשיים. הוא יצא הרבה בלילות, היה מגיע בבוקר. או שיצא באמצע הלילה, ולא ענה. היו לו תירוצים שונים. זה יכול לקרות פעמיים בשבוע. נסענו למרכז, הוא חנה בתל אביב, וביקש ללכת לשירותים והיה שם 40 דקות. לפני שיצא בלילה היה שם לבנים שונים, וכן היה לוקח מספרים לשירותים ומוריד שערות, והיו לי חשדות, נלחמתי על כל שעה שיהיה בבית, התקשרתי לרב שלו שהוא יצא ולא למשפחה, והרב היה מרגיע אותי. לפני 5 שנים חשדתי בבגידה והרב הרגיע אותי. לפני שנה וחצי הוא מצא עבודה בהדסה, ועברנו לב' לניסיון, עברתי

אחריו באש ובמים, כל משפחתי בט׳, עשיתי מה שהוא רצה. לאחר 3 חודשים, ראיתי בטלפון תמונות של נשים לא צנועות, והוא התכתב איתן על חיי אישות. הוא רשם לה על סקס ומזמוזים. רעדתי בגוף, ובאותו יום הוא עשה חסימה לטלפון. התקשרתי לרב, והבעל התבייש שזה והבטיח שזו פעם אחרונה וביקש סליחה.

הבעל מגיב: לא היו מעשים.

ומוסיפה האישה: אני נעולה על גירושין, זו החלטה שלי ולא של אבא שלי. הרב החליט לשלוח את הבעל לטיפול פסיכיאטרי, הרב אמר שצריך כדורים ושילך לרטורנו. הבעל היה שם 3 חודשים ברטורנו. כן היה בתמיכה להתמכרות. אז נפרדנו לשבוע כי התברר לי שהוא שיקר עלי כשאמר שיצא לעבודה. ואז גיליתי תמונה בטלפון לא צנועה, והבנתי שהכול ממשיך, והלכתי להורים. הוא ביקש שאשאר, ונשארתי. ואז פניתי לבית הדין פרטי בב׳. ואמרו לי שעל פי ההלכה אני לא חייבת להמשיך איתו. בית הדין הציע טיפול פסיכיאטרי. הוא גם הלך עם גברים. יש לי הוכחות להכול.

הבעל וטוען: יש לך בעיה, אין לך רגש.

ומגיבה באשר לילדים: בחודש הראשון הוצע ע״י האב לא יראה את הילדים, זה היה לי מוזר. רציתי שהוא יראה. האב ביקש רק פעם אחת לראות את הילדים. ורצינו שיראה אותם, אני לא מדברת עליו מילה אחת רעה. הוא לוקח אותם רק פעם בשבועיים, מצדי שיגיע ביום חול.

מגיבה האם לשאלת בית הדין באשר להסעת הילדים לאב: אני לא יכולה להסיע את הילדים אליו.

טוען ב״כ התובעת: נוכל להוכיח את הכול בדיון הוכחות. האישה תובעת כתובה. בסך 100,000 ש״ח.

בשלב זה, בית הדין שאל את האישה האם היא מוותרת על כתובתה אם הצדדים מתגרשים לאלתר, והאישה יצאה להתייעץ עם בא כוחה באשר לכך מחוץ לאולם הדיונים.

בהסכמת הצדדים, בית הדין ביקש לשוחח בנפרד עם כל אחד מהצדדים, בניסיון להגעה להסכמות. ברם, כבר לאחר שיחה עם האישה וב״כ היה נראה שלא תושג הסכמה, כך שהתייתרה השיחה ביחידות עם הבעל וב״כ והם הבינו זאת.

ונמשך הדיון.

מוסיף ב״כ התובע: המשפחה מסכימה שיהיו הסדרי ראיה, אך מבקשים בדיקת מסוכנות לאב. האב נוגע באברים הצנועים של הילדים, היא לא סיפרה. זה רשום כבר בעבר. יש לקבוע מזונות לפי המגורים. הצדדים גרו 8 שנים בט׳, וזה היה המקום שלהם, ורק הלכו לב׳ למשך שנה כי הוא רצה לעבור, יש לשקול זאת מחדש. יש לבקש תסקיר מסודר. לאב יש חובה לראות את הילדים והאם לא צריכה לשאת בחובה שלו. באשר למוסד החינוכי, היא כבר רשמה את הילדים לבית יעקב של החינוך העצמאי, היא העדיפה להשאיר באותו בית ספר. ניתן לשנות זאת.

טוען ב״כ האב: התמונה בפני בית הדין, נתנו הרבה הזדמנויות ובית הדין הכריע כי על האישה לחזור לב׳ עם הילדים. בית הדין הגדול נתן החלטה לעיכוב ביצוע ולא דן בערעור. בית הדין שקל, שלח את הצדדים לד״ר סגל, נתן הבהרות, עמד על כולן, ובית הדין החליט שעל האישה לחזור לב׳. אך לא עלו היום נסיבות חדשות. הילדים היו צריכים מזמן להיות חזרה בב׳. הילדים לא יודעים היכן ילמדו בשנה הבאה. היא לא יכולה להביא אותם 3 פעמים בשבוע, זה

סבל בדרכים. הם עברו באופן קבוע ולא זמני, הדירה בט׳, והדירה בב׳ היא שכורה. הוא קיבל עבודה ולא לניסיון. יש המלצה של ד״ר סגל שלא ניתן להתעלם ממנה, שהם יחזרו לב׳, ושיש להרחיק את הילדים מהגורמים המנכרים, של הסבים. בט׳ יש גורמים מנכרים. הטענה לנגיעה במקומות מוצנעים זה הליך למנוע מהאב לראות את הילדים. האם לא נלחמת על ראיית ילדים בבית הדין הגדול ואף הולכים בסוף שבוע אל האב. זו טענה צבועה. יש לה אחוזי נכות ורקע. לא אומר זאת, כי טובת הילדים היא על הפרק. יש לחזור להחלטה שהייתה לטובת הילדים ולנתק את הגירושין מעניין המשמורת. לא מגיע לה גם מזונות כי היא לקחה את הילדים.

מגיב ב״כ האם: ד״ר סגל דיבר רק על הזמני, עד סוף השנה. האם גרה אצל אחיה. הבעל מונע מהאישה לחזור לדירה שלהם. דיבר עם השוכרים. אנו חוששים לשהות האב עם הילדים, הוא חי עם גברים ונשים, יש לנו סמנים שהוא עדין גר עם גברים. יש חשד לפגיעה בילדים, האם ראתה במו עיניה. בית הדין כבר הוריד את מזונות, ובלי תסקיר לא נוכל לדון במזונות.

עד כאן עיקרי טענות הצדדים ההדדיות.

ועתה ניגש להכרעת הדין.

גירושין וכתובה

ובכן, עסקינן בזוג הנשוי 9 שנים, פרודים 5 חודשים. להם 4 ילדים (שלוש בנות ובן), בגילאי 3-7. לאישה טענות קשות כלפי בעלה, אודות קשר עם נשים אחרות, וגם עם גברים. הבעל דורש שלום בית. בית הדין מתקשה להאמין כי הבעל רוצה בכנות בשלום עם אישה המאשימה אותו בהאשמות כה קשות (כולל טענה מטעמה לפגיעה מינית בילדים). הדבר לא מתקבל על הדעת. יתכן ובקשתו לשלום בית נובעת ממניעים אחרים, כדי להשיג הישגים אחרים בניהול התיקים שבין הצדדים. ברם, האישה עומדת על תביעת כתובתה (בסך 100,000 ש״ח לטענתה), אף אם הצדדים יתגרשו לאלתר. יתכן ואילו הייתה האישה מוותרת על כתובתה בכפוף לסידור הגט, היינו מפנים את הצדדים לגירושין בהסכמה בהקדם האפשרי, אך בית הדין מכבד את בחירתה.

משכך, ובאשר לגירושין, בית הדין לא יפנה את הצדדים לאבחון מקצועי של הסיכוי לשלום בית, כשנראה שהסיכוי לא קיים. הלכך, ייקבע דיון הוכחות בתביעת הגירושין והכתובה של התובעת ובפני הרכב מלא ולפי תקנה ע״א לתקנות הדיון.

העתקת מגורי הילדים מב׳ לעיר ט׳

באשר למעבר האם עם הילדים לט׳; טרם לכל החלטה, נעיין בשתי חו״ד של ד״ר סגל באשר לכך.

ונזכיר ראשית האמור בחו״ד הפסיכולוג הראשונה ד״ר סגל מיום כ״ה באדר ב׳ תשפ״ב (28.3.22):

> בית הדין הפנה אלי את הצדדים ״לבחינת מעבר האם לט׳ באופן חד צדדי ובחינת מקום המגורים שייטיב עם הסדרי השהות והקשר שבין הילדים לשני ההורים״. לצורך ביצוע הוראת בית הדין נקטתי בפעולות הבאות:
>
> א. שוחחתי עם ההורים בנפרד וביחד.
>
> ב. שוחחתי עם הבת א׳ (ביקשתי להיפגש גם עם הבת י׳, אך בשל מחלה היא לא יכלה להגיע).

ג. שוחחתי עם מנהלת בית ספר ב', וקיבלתי ממנה מכתב המצורף להלן.

ד. קיבלתי מכתב ממנהלת בית ספר ר"ג המצורף להלן.

ה. שוחחתי עם מנהלת בית ספר ב"ח וקיבלתי ממנה מכתב המצורף להלן.

ו. שוחחתי עם אביה של האם.

בתאריך כ"ג בשבט תשפ"ב (25.1.22) עברה האם גב' ש' לט'. המעבר היה פתאומי מרגע לרגע והילדים נעקרו ממקום מגוריהם בב' בחטף. בשיחה עם האם וכן בשיחה עם אביה של האם הם הציגו בפני את טיעוניהם למעבר זה, אך בשורה התחתונה, הילדים נגדעו בבת אחת מאביהם, ממקום מגוריהם וממוסדות החינוך בהם למדו ועברו להתגורר בט' בבית הצמוד לבית הורי האם.

אני מתרשם כי מהלך זה בעייתי מאוד בשל מספר סיבות:

א. האב בשיחות עמי תיאר מצוקה רבה שהוא חש בעקבות עקירת הילדים ממנו בחטף ומעברם לעיר אחרת מרוחקת מאוד. האב, אח במקצועו, עובד בבית חולים ולכן מתגורר באזור ירושלים ואינו יכול לעבור באופן מיידי לצפון הארץ. כיום האב נפגש עם הילדים מעט מאוד ולעיתים רחוקות. הבת א' אמרה לי כי היא חשה געגוע לאביה.

ב. הילדים מתגוררים כיום עם אימם בצמוד לבית הורי האם בט'. בפגישה בה הגיעה אלי א' היא לוותה על ידי הורי האם. הסבתא בנוכחות הילדה גידפה את האב וצעקה עליו. אני הייתי עד להתרחשות זו בה הסבתא צעקה על האב לעיני הילדה כי הוא חילוני ופושע. האב דיווח לי כי מחוץ לבית אף נאמרו דברים חריפים יותר. **צעקות על האב לעיני הילדה הינם ניכור בוטה של הילדה מאביה.** הסב הסביר לי כי הוא ואשתו טעונים רגשית כלפי האב ולכן הסבתא לא הצליחה לעצור את רגשותיה מלהתפרץ כשראתה את האב. אני חושש כי מגורי הילדים בסמיכות להורי האם שכל כך עוינים את האב עלולים לגרום לניכור הורי חריף של הילדים כנגד אביהם.

ג. ניתוק של הילדים מהסביבה הלימודית והחברתית שלהם בחטף פוגעת ביציבות שלהם הן מבחינה חברתית והן מבחינה לימודית. גם אם מתבצע מעבר של ילדים באמצע שנת הלימודים (דבר שאינו מומלץ) יש לבצע אותו באופן מסודר ולאפשר לילדים להיפרד מהחברים ומהמורים ולא באופן בו המעבר התבצע במקרה דנן.

ד. בירור עם ההורים העלה כי הילדים עברו לט' ונכנסו לבית ספר 'ב"ח' ולא לבית הספר 'ב"מ' הממוקם אף הוא בט' ושם הבת א' למדה בעבר. כלומר הילדים נותקו מבית הספר בו למדו בב' ועברו לבית ספר חדש שלא היה מוכר להם בט'.

ה. בשיחה שערכתי עם מנהלת בית הספר 'ב"ח' בט', התברר לי כי מדובר בבית ספר לא רשמי שאינו בפיקוח של רשת בית יעקב. בבית ספר זה אין פסיכולוגית או יועצת שיכולה לתת לילדים מענה רגשי. יתר על כן, מדובר בבית ספר קטן מאוד ולכן בחלק משעות הלימודים הבת א' (כיתה ב') והבת י' (כיתה א') לומדות יחד באותה כיתה, מצב שלדעתי אינו רצוי ועלול לגרום למתיחות מיותרת בין האחיות.

לאור זאת, אני ממליץ:

1. הילדים יחזרו להתגורר בב׳ וישובו ללמוד במסגרות החינוכיות בהן למדו בטרם עזבו בחטף. במכתבי המנהלות נכתב במפורש כי הבנות תוכלנה לחזור לכיתות בהן למדו. המלצה זו הינה לפחות עד תום שנת הלימודים הנוכחית.

2. הילדים לא יגורו בסמיכות להורי האם בשל חשש משמעותי מפני ניכור הורי שלהם כנגד האב.

3. הילדים יקבלו מענה רגשי שיתמקד בטלטלות שהם עברו.

כן נזכיר האמור בחוות הדעת השנייה של ד״ר סגל (תשובות לשאלות הבהרה של האם) מיום י״ז באייר תשפ״ב (18.5.22):

עדכון לבית הדין

בהחלטת בית הדין מיום ט״ז באייר תשפ״ב (17.5.22) התבקשתי להשיב על שאלותיה של האישה. ברצוני לציין כי כבר בהחלטת בית הדין מיום כ״ג בניסן תשפ״ב (24.4.22) התבקשתי להשיב על שאלותיה של האם. בתאריך ח׳ באייר תשפ״ב (9.5.22) שלחתי לבית הדין את תשובותיי על שאלות האם.

אני מצרף את התשובות שכתבתי על שאלות האם בתאריך ח׳ באייר תשפ״ב (9.5.22).

1. א. האם יוצאת מנקודת ההנחה כי ישנה סתירה בין טובת הקטינות לבין טובת האב. במקרה דנן, להערכתי אין סתירה כלל וטובת הקטינות תואמת את טובת האב. כפי שכתבתי לבית הדין, במכתבי מתאריך כ״ה באדר ב׳ תשפ״ב (28.3.22) בו הבהרתי מדוע טובת הקטינות היא לחזור לב׳.

ב. האם שואלת האם דעתן של הקטינות ראויה להתייחסות, ראה להלן תשובתי על שאלה 3.

2. האם טוענת כי חזרת הבנות ללמוד בבית הספר בב׳ עלולה לפעור בהן פצע. אינני מבין מהיכן לקחה האם טענה זו. הרי מתחילת השנה הנוכחית הן למדו שם, הדיווחים שקיבלתי היו שלבנות היה טוב שם. לאור זאת לא ברורה הטענה כי חזרתם לבתי הספר בב׳ תפגע בקטינות.

3. האם קובלת על כך שלא שוחחתי עם הקטינות לפני מתן המלצותיי. טובת הילדות לא נמדדת בהתאם לרצונן וכך גם הסדרי השהות ומקום לימודיהן. הילדות אינן יכולות לקבוע את הסדרי השהות ולכל הפחות יש להימנע מלערב אותן או לשאול אותן שאלות המעידות על העדפת של הורה אחד על פני אחר, קל וחומר כשטענת ניכור הורי נטענת על ידי אחד הצדדים.

4. א. לדברי האם טענתי כי בבית הספר בט׳ אין יועצת ופסיכולוגית כסיבה לכך שבית ספר זה אינו מתנהל בצורה ראויה. זו לא הייתה טענתי. כתבתי: ״בבית ספר זה אין פסיכולוגית או יועצת שיכולה לתת לילדים מענה רגשי.״

ב. החיסרון בכך שלא ניתן בבית הספר מענה רגשי אינו תלוי בעמדת מי מההורים ולכן גם אם לאב הדבר לא מפריע (כפי שכותבת האם) הרי

שאין בכך בכדי להסיר את הטענה כי בבית הספר זה לא ניתן מענה רגשי לתלמידות.

5. פסיכולוג חינוכי או יועצת העובדים בבית הספר נבדלים באופן מהותי מכל גורם טיפולי חיצוני בכך שהם חלק מהמערכת ומספקים מענה מערכתי. תפקידם הוא לעזור הן לתלמיד ולהוריו והן למערכת לספק את צרכי התלמיד. לאור זאת, פסיכולוגית חיצונית לא יכולה להוות תחליף לפסיכולוגית או ליועצת העובדת בבית הספר.

6. א. טענת האם כי 50% לכל הפחות מהתלמידים הלומדים במגזר החרדי נמצאים במוסדות לא רשמיים אינה ברורה כלל ועיקר. כאשר עומדות על הפרק שתי אפשרויות – מסגרת מפוקחת של רשת בית יעקב ומשרד החינוך ומסגרת ללא פיקוח, הרי שלדעתי, עדיפה המסגרת בה ישנו פיקוח מקצועי.

ב. גם אם האב אינו רואה בכך חיסרון, כפי שטוענת האם, הרי שאין בכך כדי לטעון כי היעדר פיקוח על המסגרת החינוכית אינו מהווה חסרון.

7. האם מעלה את האפשרות כי הבנות יעברו ללמוד בבית ספר 'ב"מ' בט' השייך למוסדות בית יעקב ונמצא בפיקוחן. טענה זו אינה ברורה לי, שהרי האם בחרה בבית ספר 'ב"ח' ולא בבית הספר בו למדו הילדות בעבר 'ב"מ'. יתר על כן, אם האם נכונה להוציא את הילדות מבית הספר ולהעבירן למסגרת אחרת, הרי שעדיף להחזירן לבתי הספר בו למדו הבנות מתחילת שנת הלימודים בב'.

8. א. האם טוענת כי בבית הספר בט' מוענק לילדים יחס פרטני יותר מבתי הספר בב' שהינם גדולים יותר באופן משמעותי. מידת התמיכה והנתינה החינוכית, רגשית וכו' לתלמיד תלויה במספר גורמים כמו גישה חינוכית, ניסיון של המורים, ניסיון של המערכת ועוד. מספר התלמידים אינו הגורם המרכזי המשפיע על מידת הקידום שבית הספר מעניק לתלמידיו.

ב. האם טוענת כי מאז מעבר הבנות לט' הן הפסיקו להרטיב במיטתן. טענה זו של האם אינה מגובה בהוכחות. יתר על כך, אף אם נכונה היא, ייתכן ולצד השיפור במישור המיידי – גמילה מהרטבה, נוצרת פגיעה רגשית חריפה יותר של ניתוק הבנות מאביהן ומהמסגרת בה למדו והייתה טובה להן.

9. מנהלת בית הספר בט' טענה כי המעבר לבית הספר בט' היטיבה עם הבנות מבחינה לימודית וחברתית. אינני מבין כיצד יכולה המנהלת לטעון זאת, כיצד היא ערכה השוואה בין מצבן הלימודי והחברתי של הבנות בב' לבין מצבן כשהן לומדות בבית הספר בניהולה.

10. האם שואלת מדוע לא חקרתי את הבנות על השפעת דברי הסבתא (אמא של אם) על האב. ראה תשובתי על שאלה 3.

ועתה ניגש להכרעה, לאור נתוני התיק ואף לאור האמור בחוות דעת הפסיכולוג הנ"ל.

ובכן, בנסיבות חיי הצדדים, שהם גרו 7 שנים בט', ושם מצויה הדירה שלהם שבבעלותם (בב' הם גרו בדירה שכורה), נראה כי יש מקום לקבל את טענת האם להשבת הילדים לט'. ואמנם, בסוף התקופה, הצדדים עברו לב' וגרו שם כשנה וכמה חודשים, אך היה זה בשל מקום עבודתו

החדש של הבעל, ואין חולק על כך, ולכן אף האישה נסעה עמו לב׳, שכנראה הייתה זו הקרבה מצידה, כפי שמשתמע מדבריה בדיון. אך כשסיבה זו כבר לא קיימת (שהרי הצדדים כבר לא חיים יחד), ומרכז חיי הילדים היה בט׳ רוב השנים, נראה הגיוני ומוצדק שהילדים יחזרו להתגורר שם. נראה שטובת הילדים לא תיפגע מכך. לא אחת נוסעים הורים לשליחות בחו״ל וכד׳ עם הילדים למשך שנה או שנתיים, ולא נפגעת טובת הילדים בשובם בתום התקופה אל ערש ילדותם.

בנוסף, חו״ד ד״ר סגל שהמליצה על השבת ילדים לב׳, עסקה בעיקר בשנת הלימודים הנוכחית, זו שכבר הסתמה, ולא בשנה הבאה.

אך מעבר לאמור, עולות כאן כמה שאלות מהותיות, שלהן השלכה ישירה על ההחלטה באשר למקום מגורי הילדים:

א. האם הילדים מוסתים בט׳ כנגד האב ע״י משפחת האם? באשר לכך נצטט מתוך חוות דעתו הראשונה של ד״ר סגל שהובאה לעיל:

> ״הסבתא בנוכחות הילדה גדפה את האב וצעקה עליו. אני הייתי עד להתרחשות זו בה הסבתא צעקה על האב לעיני הילדה כי הוא חילוני ופושע. האב דיווח לי כי מחוץ לבית אף נאמרו דברים חריפים יותר. צעקות על האב לעיני הילדה הינם ניכור בוטה של הילדה מאביה. הסב הסביר לי כי הוא ואשתו טעונים רגשית כלפי האב ולכן הסבתא לא הצליחה לעצור את רגשותיה מלהתפרץ כשראתה את האב. אני חושש כי מגורי הילדים בסמיכות להורי האם שכל כך עוינים את האב עלולים לגרום לניכור הורי חריף של הילדים כנגד אביהם״.

ועוד המליץ ד״ר סגל בחו״ד הראשונה:

> ״הילדים לא יגורו בסמיכות להורי האם בשל חשש משמעותי מפני ניכור הורי שלהם כנגד האב״.

כך ששאלה זו (ניכור הורי כלפי האב מצד משפחת האם) היא מרכזית מאוד באשר למתן החלטה בשאלת מגורי האם עם הילדים באותה עיר בהם גרים הוריה (אף אם לא באותו בית או אף אם לא באותו רחוב). מבלי לפתור שאלה זו, לא נוכל לאשר את מעבר הילדים לט׳.

ב. מי יסיע את הילדים להסדרי שהות לאב המתגורר ב׳? האם מסרבת להסיע את הילדים להסדרי שהות אצל האב (טוענת שאינה מסוגלת לכך) אף שהיא זו שהרחיקה את הילדים מהאב ללא כל תיאום (האב אמור להמשיך להתגורר באזור ירושלים, שם מקום עבודתו). באשר לכך, ראו האמור להלן.

ג. היכן ילמדו הילדים בט׳? האם רשמה את הילדים לבית ספר לשנה הבאה, ללא כל תיאום עם האב. האין זה ניכור הורי בהתהוותו?

וכמובן שמענה לשלושת שאלות אלו, הוא בעצם המפתח להכרעה באשר למגורי הילדים בט׳.

ובכן, בשלב זה לא תינתן הכרעה סופית, אף שעלינו למהר, שהרי שנת הלימודים הבאה כבר בפתח.

הצדדים מופנים פעם נוספת לפסיכולוג ד״ר סגל באשר למגורי הילדים משנה הבאה ואילך (העלות תחול בשווה על שניהם), יפנו אליו לאלתר (ובתוך 24 שעות הקרובות) ויציגו בפניו החלטה זו, כדי שיבחן את השאלות שעלו מעלה, ובעיקר את השאלה האם בכלל ניתן לייצר מנגנון שימנע

את הסתת הילדים ואת הניכור ההורי המתפתח כלפי האב בהמצאות הילדים בעיר ט׳ בסביבת משפחת האם. ככל שיסבור ד״ר סגל כי יש מקום להמליץ על מגורי הילדים בט׳, מבוקש כי ימליץ אף על בית הספר הראוי לילדים ולאחר שמיעת עמדת שני ההורים ויתכן אף גורמים נוספים, כהבנתו.

מבוקשת חוות דעתו בתוך 14 יום, ככל וניתן.

לאור חוות דעתו, בית הדין ישקול הכרעתו הסופית.

הסדרי שהות והסעת הילדים

באשר לתקופת הבינים (טרם החלטה סופית באשר למקום מגורי הילדים), האב ימציא בקשתו באשר לימים בהם יפגוש את הילדים באמצע השבוע (לפחות פעם אחת באותם שבועיים של הרחקה בין כל מפגש). אין הצדקה שהילדים יפגשו את האב רק פעם בשבועיים בסופי שבוע, זה נוגד את טובתם!

ברם, מעתה, שני ההורים יהיו שותפים בהסעת הילדים להסדרי השהות, שהרי הדאגה לטובת הילדים ושלמותם הנפשית מוטלת בשווה על שני ההורים. באשר לכך נזכיר עוד מתוך חוות דעתו הראשונה של ד״ר סגל:

> ״המעבר היה פתאומי מרגע לרגע והילדים נעקרו ממקום מגוריהם בב׳ בחטף. בשיחה עם האם וכן בשיחה עם אביה של האם הם הציגו בפני את טיעוניהם למעבר זה, אך בשורה התחתונה, הילדים נגדעו בבת אחת מאביהם, ממקום מגוריהם וממוסדות החינוך בהם למדו ועברו להתגורר בט׳ בבית הצמוד לבית הורי האם״.

כך שאין ספק שהאם נקטה בצעד קיצוני, הפוגע בטובת הילדים הרחקתם מאביהם בחטף, ואין כל הצדקה שעול הנסיעות (זהו עול לשני ההורים, אף אם רק אחד מהם מחזיק רכב) ייפול כולו על האב. בנוסף, בחוות דעתו הראשונה רשם ד״ר סגל גם כי:

> ״ניתוק של הילדים מהסביבה הלימודית והחברתית שלהם בחטף פוגעת ביציבות שלהם הן מבחינה חברתית והן מבחינה לימודית״.

ואחת התרופות לילדים היא בחיזוק הקשר שלהם עם האב; כך שמי שגרם לחולי (פגיעה ביציבות הילדים) הוא מחויב לדאוג לריפוי, ולכן האם מחויבת לדאוג לכך שהילדים יפגשו את האב באופן ראוי ומסודר, ולכן חובת הסעת הילדים למפגשים עם האב תחול אף עליה ולא רק על האב.

לאור האמור, האב ימציא בקשתו באשר לימים בהם יפגוש את הילדים באמצע השבוע (כאמור מעלה), ובית הדין ישקול לאשרה. ברם, מעתה זה יהיה המנגנון:

1. באמצע השבוע, האב ייסע פעם אחת בשבוע לט׳, ויפגוש בילדים באזור ט׳, כאשר הוצאות אחת מהדרכים יחולו על האם (האב רשאי לקזז זאת מדמי המזונות).
2. באשר לסופי שבוע, האב יאסוף את הילדים מבית האם, והאם היא זו שתאסוף את הילדים מבית האב לאחר השבת.

לאור הרחקת הילדים מהאב, בית הדין אף יואיל לבחון סוף שבוע ארוך לשהות האב עם הילדים (מיום חמישי, ויתכן עד יום א׳ בבוקר), אם נתבקש לכך.

מזונות הילדים

האב דורש הפחתה במזונות שנקבעו, והאם דורשת שלא לדון בכך עד להכרעה באשר לאזור מגורי הבנות.

כמובן שלעניין הרחקת הילדים מהאב, ישנה אף השלכה על גובה מזונות הילדים, שהרי הדבר גורם לאב הוצאות מרובות ובזבוז זמן רב בדרכים.

באשר לכך, נזכיר האמור בהחלטת בית הדין מיום י"ג באדר ב' תשפ"ב (16.3.22) באשר לפסיקת מזונות זמניים:

> לאור העובדה שהאם הרחיקה את הילדים מהאב באופן חד צדדי (התגוררו בעיר ב'), ואף עקרה אותם ממוסדות החינוך, ועברה לגור עם הילדים בט', יש מקום לקשור בין ההכרעה לעניין מקום מגורי הקטינים לבין חבות האב במלא מזונותיהם.
>
> [...]
>
> לאור העובדה כי מעבר האם לעיר ט' מחייב את האב בהוצאות נסיעה מרובות, וכן כנראה מצמצם את יכולת העבודה השוטפת שלו; בית הדין מחייב את האב בשלב זה במזונות זמניים מופחתים בסך 700 ש"ח לחודש עבור כל אחד מילדיו.

כך שעיקרון זה כבר מצוי בהחלטת בית הדין הנ"ל.

ברם, בשלב זה, מוחלט כי לא יופחתו מזונות הילדים, שהרי הם נקבעו כנמוכים יחסית בשל העתקת הילדים לאזור מרוחק. ברם, ככל והאם לא תקיים את ההחלטה באשר להסעת הילדים באופן שווה עם האב, אזי בית הדין ישקול אף הפחת המזונות או ביטולם, מעבר לכל החלטה אחרת הנוגעת להפרת החלטה שיפוטית.

טענת האם לפגיעה בילדים

במהלך הדיון, טען ב"כ האם: יש חשד לפגיעה בילדים, האם ראתה במו עיניה.

ובכן, טענת האם באמצעות בא כוחה באשר לכך, נראית מקוממת.

האם לא טענה זאת בפני בית הדין במהלך הדיון, אף שניתן לה זמן רב כדי לפרוש את משנתה אף בענייני הילדים, כך שנראה שזה לא הפריע לה. אף האב רואה את הילדים בסופי שבוע, ואין פוצה פה. אף לא הגישה האם תלונה על האב באשר לכך. עד שלפתע (טוען ב"כ האב שזה רשום כבר בכתובים בעבר, אך זה לא משנה את התמונה) טוען ב"כ האם שיש לבדוק האם האב מסוגל... והאם יש לתת לו בכלל לראות את הילדים... ושהאם ראתה שהוא נוגע בילדים... ולאור האמור לעיל, נוצר חשש שכדי "להיאחז בקרנות ט'", האם מוכנה אף להעליל על האב עלילה כה קשה, ולפגוע בכך פגיעה קשה בטובת הילדים, ומבלי לחשוב על ההשלכות של טענה שכזו, והאם שווה לטעון אותה רק כדי להישאר להתגורר בעיר ט'.

בית הדין התלבט האם אף יש מקום לפסוק הוצאות משפט לאור העלאת טענה זו הנחזית טענת סרק, אף החליט שלא לנהוג כן, אף שמביע את מורת רוחו מכך. במידה ושוב נצפה התנהלות לא הוגנת מצד האם, יתכן והדבר יצטרף לפסיקת הוצאות אף עבור זאת.

אך מעבר לאמור – לא נוכל להתעלם מהשאלה - האין בהעלאת טענה שכזו שלא בהוגנות, קיימת התנהלות המחשידה לניכור הורי של הילדים מהאב ע"י האם?

מגורי האם בדירת הצדדים

האם מבקשת לגור בדירת הצדדים בט׳, האב מתנגד (הדירה מושכרת). למעשה, הדירה שייכת לשני הצדדים בשווה.

ובכן, שאלה זו מקדימה את זמנה. ראשית, עדיין לא הוחלט על מקום מגורי הילדים. שנית, והיה והולכים לקראת גירושין, הרי השיתוף יפורק, ואין נפקותא לכך. כך שאין צורך להכריע בכך עתה.

ניתן לפרסם לאחר השמטת פרטים מזהים.

ניתן ביום ה׳ בתמוז התשפ״ב (04/07/2022).

הרב יצחק אושינסקי – אב״ד

עותק זה עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה